

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 5374/2552

นายพจน์ธร สายบุญลีผู้ร้อง นายศกุนต์ สายบุญลี กับพวกผู้คัดค้าน

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.พ.พ. มาตรา 1727, ป.พ.พ. มาตรา 1728

ย่อ / หลักกฎหมาย

คำร้องขอให้ศาลสั่งถอนผู้ร้องจากการเป็นผู้จัดการมรดกของผู้ตายและให้ตั้งผู้คัดค้านที่ 2 ซึ่งเป็นบุตรของผู้ตายเป็นผู้จัดการมรดกของผู้ตายแทนระบุว่าผู้ร้องซึ่งเป็นผู้จัดการมรดกตามคำสั่งศาลชั้นต้นไม่จัดการโอนทรัพย์สินมรดกให้แก่ทายาทและแบ่งปันทรัพย์สินมรดกให้แก่ทายาทอื่นตามหน้าที่ของผู้จัดการมรดกทำให้ทายาทอื่นที่จะได้รับส่วนแบ่งในกองมรดกได้รับความเสียหายโดย

คำพิพากษา

ผู้ร้องยื่นคำร้องคัดค้านเป็นทำนองปฏิเสธอย่างสิ้นเชิง ดังนั้น เนื้อหาตามคำร้องขอของผู้คัดค้านที่ 2 จึงแสดงรายละเอียดชัดเจนแล้วว่า ผู้ร้องละเลยไม่ทำตามหน้าที่และผู้คัดค้านที่ 2 ซึ่งเป็นผู้มีส่วนได้เสียได้มายื่นคำร้องขอต่อศาลก่อนที่การปันมรดกเสร็จสิ้นลงตาม ป.พ.พ. มาตรา 1727 ในกรณีเช่นนี้ศาลชั้นต้นจำต้องไต่สวนคำร้องของผู้คัดค้านที่ 2 เพื่อฟังพยานหลักฐานจากผู้คัดค้านที่ 2 และผู้ร้องให้ครบถ้วนกระบวนความเสียก่อนว่า ผู้ร้องละเลยไม่ทำตามหน้าที่ตามคำร้องขอหรือมีเหตุอย่างอื่นที่สมควรที่ศาลจะสั่งถอนผู้ร้องจากการเป็นผู้จัดการมรดกตามบทบัญญัติแห่ง ป.พ.พ. ดังกล่าวหรือไม่ รวมทั้งผู้ร้องได้ปฏิบัติหน้าที่ตามที่กฎหมายบังคับไว้ตามบทบัญญัติ ป.พ.พ. มาตรา 1728 ถึง 1733 ซึ่งถือเป็นสาเหตุอย่างอื่นที่ศาลอาจเห็นว่าเป็นเหตุสมควรที่จะสั่งถอนผู้ร้องจากการเป็นผู้จัดการมรดกเสียก็ได้หรือไม่ โดยมีพิกัดต้องคำนึงถึงว่าผู้คัดค้านที่ 2 มีเนื้อหาและประเด็นอย่างเดียวกันกับคำร้องขอของผู้คัดค้านที่ 1 ซึ่งเคยยื่นคำร้องขอแล้วได้ทำสัญญาประนีประนอมยอมความกับผู้ร้องและศาลชั้นต้นมีคำพิพากษายอมจนคดีถึงที่สุดไปแล้วหรือไม่ เพราะในกรณีเช่นนี้ผู้มีส่วนได้เสียคนใดคนหนึ่งก็มีสิทธิที่จะยื่นคำร้องขอให้ศาลสั่งถอนผู้จัดการมรดกก่อนการปันมรดกเสร็จสิ้นได้ตาม ป.พ.พ. มาตรา 1727 เป็นการเฉพาะตัวของ ผู้มีส่วนได้เสียแต่ละคน การที่ศาลชั้นต้นมีคำสั่งให้งดการไต่สวนคำร้องของผู้คัดค้านที่ 2 จึงเป็นการดำเนินกระบวนพิจารณาที่ไม่ชอบคดีสืบเนื่องมาจากศาลชั้นต้นมีคำสั่งตั้งผู้ร้องเป็นผู้จัดการมรดกของนางสมบุรณ์ ผู้ตาย ต่อมาผู้คัดค้านที่ 1 ร้องคัดค้านขอให้สั่งถอนผู้ร้องจากการเป็นผู้จัดการมรดกและตั้งผู้คัดค้านที่ 1 เป็นผู้จัดการมรดกแทน ศาลชั้นต้นไต่สวนแล้วคู่ความตกลงทำสัญญาประนีประนอมยอมความแบ่งทรัพย์สินมรดกของผู้ตายให้แก่ทายาทอื่นด้วย ศาลชั้นต้นมีคำพิพากษายอมและตั้งเจ้าพนักงานบังคับคดีเพื่อบังคับให้ผู้ร้องปฏิบัติตามคำพิพากษายอม ผู้คัดค้านที่ 2 ยื่นคำร้องคัดค้านขอให้สั่งถอนผู้ร้องจากการเป็นผู้จัดการมรดกและตั้งผู้คัดค้านที่ 2 เป็นผู้จัดการมรดก ศาลชั้นต้นพิจารณาคำร้องแล้วเห็นว่ากรณีไม่มีเหตุสมควรถอนผู้ร้องออกจากการเป็นผู้จัดการมรดกของผู้ตายจึงให้ยกคำร้อง คำคำร้องเป็นพับ ผู้คัดค้านที่ 2 อุทธรณ์ศาลอุทธรณ์ภาค 3 พิพากษายืน ผู้คัดค้านที่ 2 ฎีกา ศาลฎีกาวินิจฉัยว่า "ข้อเท็จจริงที่ผู้ร้องและผู้คัดค้านที่ 2 มิได้โต้แย้งกันฟังเป็นยุติได้ว่า ผู้ร้องและผู้คัดค้านที่ 2 ต่างเป็นบุตรของนางสมบุรณ์ ผู้ตาย และเป็นทายาทผู้มีสิทธิได้รับมรดกของผู้ตาย ขณะที่ผู้คัดค้านที่ 2 มายื่นคำร้องต่อ

ศาลชั้นต้นเพื่อให้ศาลชั้นต้นส่งถอนผู้ร้องจากการเป็นผู้จัดการมรดกของผู้ตายและตั้งผู้คัดค้านที่ 2 เป็นผู้จัดการมรดกของผู้ตายแทนนั้นการแบ่งปันมรดกยังไม่เสร็จสิ้นลง คดีมีปัญหาที่จะต้องวินิจฉัยตามฎีกาของผู้คัดค้านที่ 2 ว่า การที่ศาลชั้นต้นมีคำสั่งให้งดการไต่สวนคำร้องของผู้คัดค้านที่ 2 และมีคำสั่งยกคำร้องเสียโดยศาลอุทธรณ์ภาค 3 พิพากษายืนมานั้นชอบแล้วหรือไม่ เพียงใด เห็นว่า คำร้องขอให้ส่งถอนผู้ร้องจากการเป็นผู้จัดการมรดกของผู้ตายและให้ตั้งผู้คัดค้านที่ 2 เป็นผู้จัดการมรดกของผู้ตายแทนตามคำร้องฉบับลงวันที่ 17 พฤษภาคม 2549 ระบุว่า ผู้ร้องซึ่งเป็นผู้จัดการมรดกตามคำสั่งศาลชั้นต้นไม่จัดการโอนทรัพย์สินมรดกให้แก่ทายาทและแบ่งปันทรัพย์สินมรดกให้แก่ทายาทอื่นตามหน้าที่ของผู้จัดการมรดกทำให้ทายาทอื่นที่จะได้รับส่วนแบ่งในกองมรดกได้รับความเสียหาย จึงขอให้ศาลมีคำสั่งถอนผู้ร้องจากการเป็นผู้จัดการมรดกของผู้ตายรายนี้และตั้งผู้คัดค้านที่ 2 เป็นผู้จัดการมรดกแทนต่อไปโดยผู้ร้องซึ่งเป็นผู้จัดการมรดกยื่นคำร้องคัดค้านฉบับลงวันที่ 29 มิถุนายน 2549 เป็นทำนองปฏิเสธอย่างสิ้นเชิง ดังนั้น เนื้อหาตามคำร้องของผู้คัดค้านที่ 2 ดังกล่าวจึงแสดงรายละเอียดให้เห็นอย่างชัดเจนแล้วว่า ผู้ร้องซึ่งเป็นผู้จัดการมรดกละเลยไม่ทำการตามหน้าที่และผู้คัดค้านที่ 2 ซึ่งเป็นผู้มีส่วนได้เสียได้มายื่นคำร้องขอต่อศาลก่อนที่การปันมรดกเสร็จสิ้นลงตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1727 ในกรณีเช่นนี้ศาลชั้นต้นจำต้องไต่สวนคำร้องของผู้คัดค้านที่ 2 เพื่อฟังพยานหลักฐานจากผู้คัดค้านที่ 2 และผู้ร้องซึ่งเป็นผู้จัดการมรดกให้ครบถ้วนกระบวนความเสียก่อนว่า ผู้ร้องซึ่งเป็นผู้จัดการมรดกละเลยไม่ทำการตามหน้าที่หรือมีเหตุอย่างอื่นที่สมควรศาลจะสั่งถอนผู้จัดการมรดกเสียก็ได้ตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ดังกล่าวข้างต้น รวมทั้งผู้ร้องซึ่งเป็นผู้จัดการมรดกมิได้ปฏิบัติหน้าที่ที่จะต้องทำตามหน้าที่กฎหมายบังคับไว้ตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1728 ถึง 1733 ซึ่งถือเป็นสาเหตุอย่างอื่นที่ศาลเห็นว่าเป็นเหตุสมควรที่จะสั่งถอนผู้ร้องจากการเป็นผู้จัดการมรดกเสียก็ได้เช่นกัน โดยมีพิกัดต้องคำนึงถึงว่าผู้คัดค้านที่ 2 ยื่นคำร้องขอถอนผู้ร้องจากการเป็นผู้จัดการมรดกของผู้ตายโดยมีเนื้อหาและประเด็นอย่างเดียวกันกับคำร้องของผู้คัดค้านที่ 1 ซึ่งได้ทำสัญญาประนีประนอมยอมความกับผู้ร้องและศาลชั้นต้นมีคำพิพากษายกยอมจนคดีถึงที่สุดไปแล้วหรือไม่ เพราะในกรณีเช่นนี้ผู้มีส่วนได้เสียคนใดคนหนึ่งมีสิทธิที่จะยื่นคำร้องขอให้ศาลสั่งถอนผู้จัดการมรดกได้ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1727 เป็นการเฉพาะตัวของผู้มีส่วนได้เสียแต่ละคน อีกทั้งสัญญาประนีประนอมยอมความระหว่างผู้คัดค้านที่ 1 กับผู้ร้องดังกล่าวก็มีผลผูกพันเฉพาะผู้ร้องซึ่งเป็นผู้จัดการมรดกกับผู้คัดค้านที่ 1 ซึ่งต่างเป็นทายาทที่ลงชื่อในสัญญาประนีประนอมยอมความดังกล่าวเท่านั้น มิได้มีผลผูกพันถึงผู้คัดค้านที่ 2 ซึ่งเป็นผู้มีส่วนได้เสียนอกสัญญาประนีประนอมยอมความแต่ประการใด นอกจากนี้ การที่จัดการทรัพย์สินมรดกยังไม่เสร็จสิ้นตามคำวินิจฉัยของศาลอุทธรณ์ภาค 3 ก็มีใช้สาเหตุที่ผู้มีส่วนได้เสียคนใดคนหนึ่งจะร้องขอให้ศาลสั่งถอนผู้จัดการมรดกไม่ได้แต่อย่างใด แต่กลับเป็นข้อเท็จจริงที่ยืนยันให้เห็นว่าผู้คัดค้านที่ 2 ซึ่งมีผู้มีส่วนได้เสียมีสิทธิมายื่นร้องขอต่อศาลได้โดยชอบตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1727 เสียอีก ฉะนั้น การที่ศาลชั้นต้นด่วนมีคำสั่งให้งดการไต่สวนคำร้องของผู้คัดค้านที่ 2 เสียเช่นนี้จึงเป็นการดำเนินกระบวนพิจารณาที่ไม่ชอบ ที่ศาลล่างทั้งสองมีคำสั่งและคำพิพากษายกคำร้องของผู้คัดค้านที่ 2 มานั้น ศาลฎีกาไม่เห็นพ้องด้วย ฎีกาของผู้คัดค้านที่ 2 ฟังขึ้น" พิพากษายกคำสั่งและคำพิพากษาของศาลล่างทั้งสองให้ศาลชั้นต้นดำเนินการไต่สวนคำร้องของผู้คัดค้านที่ 2 แล้วมีคำสั่งใหม่ตามรูปคดี ค่าฤชาธรรมเนียมทั้งสามศาลให้ศาลชั้นต้นรวมสั่งเมื่อมีคำสั่งหรือคำพิพากษาใหม่

ม.ล.ฤทธิเทพ เทวกุล · กীরติ กาญจนรินทร์ · ศิริชัย วัฒนโยธิน

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: thai-legal-corpus (CC-BY-4.0) ← deka.supremecourt.or.th ·
<https://www.thaideka.online/deka/5374/2552>